

UNIVERSITETET I OSLO

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Deleksamen i   MAT1110 — Kalkulus og lineær algebra

Eksamensdag: Fredag 26. mars 2010.

Tid for eksamen: 15:00 – 17:00.

Oppgavesettet er på 8 sider.

Vedlegg: Ingen.

Tillatte hjelpemidler: Formelsamling, godkjent kalkulator.

Kontroller at oppgavesettet er komplett før
du begynner å besvare spørsmålene.

Husk å fylle inn kandidatnummer under.

Kandidatnr: _____

Alle oppgavene teller 1 poeng hver. Den totale poengsummen er altså 20. Det er 5 svaralternativer for hvert spørsmål, men det er bare ett av disse som er riktig. Dersom du svarer feil eller lar være å krysse av på et spørsmål, får du null poeng. Du blir altså ikke "straffet" med minuspoeng for å svare feil. *Lykke til!*

Oppgave- og svarark

Oppgave 1. Sett

$$f(x, y, z) = x^2 + y^2 + 2z^2 - e^{-(x^2+y^2)}.$$

I punktet $(x, y, z) = (1, -1, 1)$ vokser f raskest i retningen:

- $(1 + e^{-2}, -1 - e^{-2}, 2)$
  $(1, 1, 1)$
  $(2 + e^{-2}, 0, 0)$
  $(e^2, e^2, 1)$
  $(1, 1, 1/(2 + e^{-2}))$

Oppgave 2. La f være som i forrige spørsmål. Origo, mao. $(x, y, z) = (0, 0, 0)$, er:

- et globalt minimum for f
 ikke et kritisk punkt for f ,
 et lokalt maksimum for f
 et globalt maksimum for f
  f er ikke deriverbar i origo

Oppgave 3. Lineæravbildningen $\mathbf{T} : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ er slik at

$$\mathbf{T} \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1 \\ 1 \end{pmatrix} \text{ og } \mathbf{T} \begin{pmatrix} -1 \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1 \\ -1 \end{pmatrix}.$$

Da er matrisen til $\mathbf{T}$ gitt ved:

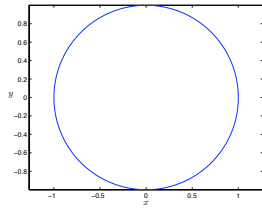
- $\begin{pmatrix} 1/2 & 1/2 \\ 1/2 & 1/2 \end{pmatrix}$
  $\begin{pmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}$
  $\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$
  $\begin{pmatrix} 1 & -1 \\ -1 & 1 \end{pmatrix}$
  $\begin{pmatrix} -1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$

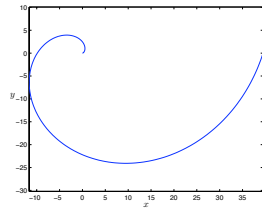
(Fortsettes på side 3.)

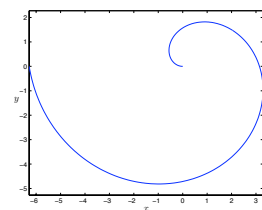
Oppgave 4. En kurve er gitt ved

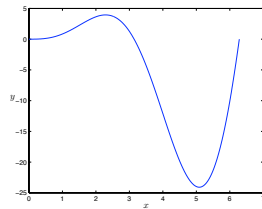
$$\mathbf{r}(t) = (t^2 \cos(t), t^2 \sin(t)), \quad t \in [0, 2\pi].$$

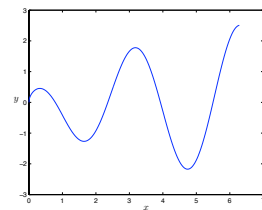
Kurven ser slik ut:

Oppgave 5. La $\mathcal{C}$ være kurven i forrige spørsmål, lengden på kurvestykket fra $t = 0$ til $t = \sqrt{5}$ er:

∞

$8/3$

$19/3$

$\sqrt{2}$

π

(Fortsettes på side 4.)

Oppgave 6. Sett $\mathbf{F} = (y^2, x^2)$ og la $\mathcal{C}$ være kurven langs sidene til trekanten med hjørner $(0, 0)$, $(1, 0)$ og $(0, 1)$, i positiv omløpsretning (mot klokka). Da er $\int_{\mathcal{C}} \mathbf{F} \cdot d\mathbf{r}$:

- 2π
- $2 + \sqrt{2}$
- 0
- 4
- Integralet fins ikke siden $\mathcal{C}$ ikke er deriverbar

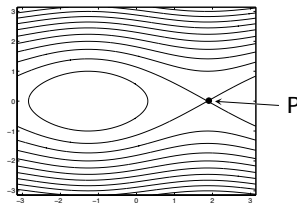
Oppgave 7. Ligningen

$$4x^2 + 4x - 2y + y^2 - 14 = 0$$

beskriver:

- en rett linje
- en parabel
- en ellipse
- en hyperbel
- det fins ingen punkter (x, y) som oppfyller ligningen

Oppgave 8. Et konturplott av en funksjon f av to variable ser slik ut:

Da vet vi at

- f har et lokalt minimum i P
- f har et lokalt maksimum i P
- $\nabla f = 0$ i P
- f har et sadelpunkt i P
- f er ikke deriverbar i P

Oppgave 9. La

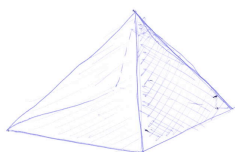
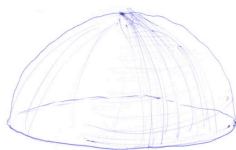
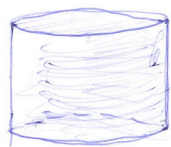
$$A = \{(x, y) \mid 1 \leq x^2 + y^2 \leq 4\}.$$

Da er $\iint_A xy^2 dx dy =$

- $\pi/24$
- 0
- $5/4$
- -1
- $3/2$

(Fortsettes på side 5.)

Oppgave 10. La A være gitt ved $\{(x, y, z) \mid 0 \leq z \leq 1 - \sqrt{x^2 + y^2}\}$. Da ser A slik ut:

Oppgave 11. Volumet til A er

π

$\pi/6$

$2\pi/3$

$3\pi/4$

$\pi/3$

(Fortsettes på side 6.)

Oppgave 12. En flate er gitt ved at $z = (x^2 + y^2)/2$, og begrenset ved at $x^2 + y^2 \leq 1$ og $x > 0, y > 0$. Arealet til flaten er:

- $2\pi^2$
  $\pi\sqrt{2}$
  $\pi(2\sqrt{2} - 1)/6$
  $\pi/4$
  $4\pi^2/3$

Oppgave 13. La $\mathbf{F}$ være gitt ved

$$\mathbf{F}(x, y) = \left(\frac{x}{\sqrt{x^2 + y^2}}, \frac{y}{\sqrt{x^2 + y^2}} \right)$$

og $\mathcal{C}$ kurven gitt ved $\mathbf{r}(t) = (\cos(t), \sin(t))$, $t \in [0, a]$. Da blir

$$\int_{\mathcal{C}} \mathbf{F} \cdot d\mathbf{r} =$$

- 0
  a
  $2a$
  $\sqrt{a}$
  $2\pi a$

Oppgave 14. La B være enhetskula i $\mathbb{R}^3$, dvs.

$$B = \{(x, y, z) \mid x^2 + y^2 + z^2 \leq 1\}.$$

For hvilke positive reelle tall p vil integralet

$$\iiint_B \frac{1}{(x^2 + y^2 + z^2)^p} dx dy dz$$

konvergere?

- $p < 3/2$
  $p \leq 3/2$
  $p > 3/2$
  $p \leq 1$
  $p \leq \pi/2$

Oppgave 15. La b_1, b_2 og b_3 være reelle tall. Ligningssystemet

$$\begin{aligned} 2x - y + z &= b_1 \\ -x + 3y + 2z &= b_2 \\ 3x - 4y - z &= b_3 \end{aligned}$$

- har mange løsninger for alle b_1, b_2 og b_3 .
 har nøyaktig én løsning hvis $b_3 = b_1 - b_2$.
 har mange løsninger hvis $b_3 = b_1 - b_2$.
 har nøyaktig én løsning for alle b_1, b_2 og b_3 .
 har ingen løsninger uansett hva b_1, b_2 og b_3 er.

(Fortsettes på side 7.)

Oppgave 16. La A være matrisen

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \end{pmatrix}.$$

Da er den inverse til A ; A^{-1} lik

$$\frac{1}{2} \begin{pmatrix} 1 & -1 & 1 \\ 1 & 1 & -1 \\ -1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$$

A

$$\begin{pmatrix} 0 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

A er ikke inverterbar

Oppgave 17. Sett

$$\mathbf{u} = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}, \mathbf{v} = \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ -1 \end{pmatrix}, \mathbf{w} = \begin{pmatrix} -1 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} \text{ og } \mathbf{b} = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}.$$

Da gjelder at

$\mathbf{b} = 3/2\mathbf{u} - \mathbf{v} + 1/2\mathbf{w}$

$\mathbf{b} = 4/3\mathbf{u} - 2/3\mathbf{v} + 1/3\mathbf{w}$

$\mathbf{b}$ lar seg ikke skrive som en lineærkombinasjon av $\mathbf{u}$, $\mathbf{v}$ og $\mathbf{w}$

$\mathbf{b} = 3/4\mathbf{u} + 3/2\mathbf{v} + 3\mathbf{w}$

$\mathbf{b} = \mathbf{u} - \mathbf{w}$

Oppgave 18. Hvilket utsagn under er *galt*?

Hvis A er en $m \times n$ matrise og $\mathbf{x} \in \mathbb{R}^n$, så er $T(\mathbf{x}) = A\mathbf{x}$ en lineæravbildning.

Hvis $T : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$ er en lineæravbildning så er $T(|\mathbf{x}| \mathbf{y}) = T(\mathbf{x} |\mathbf{y}|)$.

Hvis $T : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$ er en lineæravbildning så er $T(\mathbf{0}) = \mathbf{0}$.

Hvis $T : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^2$ er en lineæravbildning så er $T(-\mathbf{x}) = -T(\mathbf{x})$.

Hvis $T : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ er en lineæravbildning så er $T(\mathbf{x}) + T(\mathbf{x}) = 2T(\mathbf{x})$.

(Fortsettes på side 8.)

Oppgave 19. La $\mathcal{C}$ være den parametriserte kurven $\mathbf{r}(t) = (t \cos(t), t \sin(t))$, $0 \leq t \leq 1$, og la $\mathbf{F}(x, y) = (2x, 2y)$. Da er

$$\int_{\mathcal{C}} \mathbf{F} \cdot d\mathbf{r} =$$

- 0
- 1
- e
- π
- $i (= \sqrt{-1})$

Oppgave 20. La A være området begrenset av kurvene $y = x^2$, $y = \sqrt{x}$, $x = 0$ og $x = 1$. Da er

$$\iint_A xy \, dx dy =$$

- 1/2
- 0
- 1/24
- 3/16
- 1/12

SLUTT